

Liikuntalautakunta 29.08.2024 § 31

§ 31

Liikuntalautakunnan lausunto vuosien 2025-2034 investointikehyksestä toimitilahankkeiden osalta

Valmistelijat / lisätiedot:
Merra Martti
Peltonen Kaisa
Uppa Marianne
Ikävalko Jarmo
etunimi.sukunimi@espoo.fi
etunimi.k.sukunimi@espoo.fi (Peltonen)
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Investointiohjelman 2025-2034 osalta Liikuntalautakunta:

1
lausuu, että Espoonlahden uimahallin uudisrakennukseen sisältäen syvän monitoimialtaan (hyppyaltaan) ja ulkoaltaat tulee varata määrärahat kaupungin investointiohjelmaan.

2
esittää monitoimihallin toteuttamista Tapiolan stadionin ja pysäköintilaitoksen yhteyteen. Mikäli monitoimihallia ei toteuteta stadionin rakentamisen yhteydessä, tulee monitoimihallin rakentaminen aloittaa heti stadionin valmistuessa. Mikäli Urheilupuiston taseyksiköstä ei tähän rahoitusta löydy, monitoimihallille tulee etsiä muita vaihtoehtoisia rahoitus- tai kumppanuusmalleja.

3
lausuu selostusosan mukaisesti tulevista Liikunnan ja urheilun tulosityksikön toimitilatarpeista uuden investointiohjelman valmistelua varten.

4
esittää, että valtuusto linjaa, että liikuntapaikkarakentamista voidaan toteuttaa myös kumppanuushankkeina esimerkiksi tilanteissa, joissa liikuntapaikkarakentamisen esteenä on investointikatto.

Käsittely

Poutala Wacklinin kannattamana teki seuraavan muutosehdotuksen: Poistetaan toinen lause kohdasta kaksi ja yksinkertaistetaan ensimmäistä lausetta muotoon "esittää... samanaikaisesti Tapiolan stadionin ja pysäköintilaitoksen kanssa".

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Poutalan muutosehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi liikuntalautakunnan yksimielisesti hyväksyneen sen.

Päätös

Investointiohjelman 2025-2034 osalta Liikuntalautakunta:

1

lausuu, että Espoonlahden uimahallin uudisrakennukseen sisältäen syvän monitoimialtaan (hyppyaltaan) ja ulkoaltaat tulee varata määrärahat kaupungin investointiohjelmaan.

2

esittää monitoimihallin toteuttamista samanaikaisesti Tapiolan stadionin ja pysäköintilaitoksen yhteyteen. Mikäli Urheilupuiston taseyksiköstä ei tähän rahoitusta löydy, monitoimihallille tulee etsiä muita vaihtoehtoisia rahoitus- tai kumppanuusmalleja.

3

lausuu selostusosan mukaisesti tulevista Liikunnan ja urheilun tulosityksikön toimitilarpeista uuden investointiohjelman valmistelua varten.

4

esittää, että valtuusto linjaa, että liikuntapaikkarakentamista voidaan toteuttaa myös kumppanuushankkeina esimerkiksi tilanteissa, joissa liikuntapaikkarakentamisen esteenä on investointikatto.

Selostus

Vuoden 2024 talousarvioneuvotteluissa päätettiin 10 vuoden investointiohjelman valmisteluprosessin käynnistämisestä keväällä 2024. Valmistelussa kehitetään ennakointia ja yhteensovittamista väestönkasvun, tilatarpeen ja kaavoituksen osalta, ja parannetaan vuorovaikutusta kaupungin tilatyöryhmän valmistelun ja luottamushenkilöelinten välillä.

Investointiohjelman valmistelun tavoitteena on vastata Espoon kasvutarpeisiin pitkäjänteisesti, joustavasti ja kestävästi. Valmistelun lähtökohdana on valtuuston hyväksymä ja voimassa oleva investointiohjelma sekä TakE-ohjelmassa määritelty 10 vuoden investointikatto, jossa investointiohjelman kokonaistaso on asetettu keskimäärin 250 milj. euroon /vuosi. Investointiohjelman valmistelussa keskeistä on kaupunkikonsernin rahoitustasapaino ja lainamäärän lasku.

Investointiohjelmaa ohjataan vaikuttavuudella ja datalla. Investointikokonaisuus on jaettu suuralueisiin, jolloin tarkastelutaso on ennakoitavuuden kannalta tarkoituksenmukaisella tasolla. 10 vuoden suunnittelun aikajänteellä on paljon epävarmuustekijöitä, jotka vaikuttavat väestöennusteiden toteutumiseen. Myös rahoitustasapainon osalta on merkittäviä riskejä, joiden takia investointitarpeita, niiden priorisointia ja ajoitusta tulee arvioida.

Huhtikuun lopussa pidettyjen investointineuvottelujen tuloksena valtuuston neuvottelutoimikunta päätti esittää, että 10 vuoden investointiohjelman valmisteluprosessin uudistamista jatketaan valtuuston talousarvioneuvottelujen päätösten mukaisesti. Uudessa mallissa:

- muodostetaan yhteinen tilannekuva ennakoidusta väestönkasvusta, kaavoitustilanteesta ja tila- ja infrainvestointien alueellisesta tarpeesta ja kehitetään yhteinen käytäntö tilannekuvan muodostamisesta,
- hyväksytään investointikehysesitys lausuntokierrokselle asiantuntijaelimiin Talousarvio- ja investointiohjelman valmistelua varten,

- linjataan mahdolliset kiireisimmät priorisointia vaativat investointikohteet.

Neuvottelutoimikunnan päätöksen mukaisesti pyydetään asiantuntijalautakunnilta lausuntoa investointikehyksestä Talousarvio- ja investointiohjelman valmistelua varten.

Esitys investointikehyksestä tuotiin tiedoksi Liikuntalautakuntaan 13.6.2024 ja lautakunta antaa nyt esityksestä lausunnon.

Investointikehys

Lausuttavana olevassa investointikehysesityksessä toimitilarakentamisen ja perusparantamisen osalta rahoitusta on esitetty lisättäväksi noin 30 miljoonalla eurolla/vuosi vuosina 2027–31, vuosille 2032–34 on toimitilarakentamiseen esitetty 40 miljoonaa euroa/vuosi. Toimitilarakentamiseen on siten esitetty yhteensä noin 270 miljoonaa euroa vuosille 2025–34.

Kaupunginhallituksen investointikehysmateriaalin pohjana on Espoon Tutkimus ja tilastot -yksikön tuottama suuralueittainen väestöprojekti 2022–2035. Espoon pitkän väestöprojektin mukaan lasten määrän ennustetaan kasvavan kaikissa ikäluokissa investointikauden aikana. Lasten määrän kasvu perustuu muuttoliikkeeseen, joka on viime vuosina ollut yli 8000 asukasta vuodessa, mutta jonka ennustetaan nyt tasaantuvan jonkin verran. Espoon väkiluvun ennustetaan silti kasvavan joka vuosi.

Liikunnan toimitilarpeet

Espoo-tarinassa (valtuustokausi 2021-2025) todetaan, että Espoo on vetovoimainen tapahtumakaupunki, jota elävöittävää monipuolinen liikunta. Urheilupuistot ja liikuntatilat ovat monipuolisen kuntalaisyhteistyön ja aktiivisen seuratoiminnan tulos eri puolilla Espoota.

Espoo-tarinan pohjalta tehdyssä Liikunnan ja urheilun tulosityksikön tarinassa todetaan, että lähiliikunta on tärkeää. Uimahallit ja urheilupuistomme ovat monipuolisia kilvoittelun keskuksia, lähiliikuntapaikkoja, joissa vapaassa käytössä olevat altaat, tekojäät, ulkokuntosalit ja kuntoportaat innostavat laajasti eri käyttäjäryhmiä monipuoliseen liikkumiseen. Niissä on myös aluekeskuksia tukeva identiteetti. Tavoittelemme olosuhteiden alueellisesti tasapainoista kehitystä ja palvelutarjontaa. Alueellisesti palvelevat pienemmät sisäliikuntatilat ja ulkoliikuntakentät rakentuvat pääsääntöisesti kouluhankkeissa tai kumppanuushankkeina. Kumppanuushankkeiden toteuttaminen auttaa vähentämään painetta kaupungin investointiohjelman kasvattamiselle.

Investointiohjelmassa tulee huomioida uimahallien peruskorjaus- ja rakentamistarpeet. Uimahallit ovat liikunnan peruspalvelua, ja ne palvelevat kaiken ikäisiä kuntalaisia. Erityisesti uimahallipalvelu on tärkeä erityisryhmille, eläkeläisille ja koululaisten uimaopetukseen. Syvät monitoimialtaat, ns. hyppyaltaat, houkuttelevat lapset ja nuoret uimahalleihin. Samalla ne ovat tärkeitä esimerkiksi vesijuoksijoille, vesipalloilijoille, uimahyppääjille, taitouimareille ja sukelluksen harrastajille.

Allastilaa ei ole riittävästi Espoossa ja siksi Tapiolan uimahalli ja uusi monipuolinen Espoonlahden uimahalli tulee saada mahdollisimman

nopeasti käyttöön. Espoon liikunnan ja urheilun tulosityksikkö on määritellyt uimahallien mitoitusperiaatteeksi 60 000 asukasta / uimahalli, joka vastaa tilannetta nykyisin, kun Tapiolan ja Espoonlahden uimahallit ovat käytössä. Espoon väestönkasvun ennustetaan olevan noin 6500 asukasta / vuosi. Espoonlahden uimahallin uuden syvän monitoimialtaan (hyppyaltaan) toteuttaminen siirtää uuden uimahallin investointitarvetta arviolta noin viidellä vuodella. Tällöin uimahallien allasneliöt asukasta kohden pysyvät suunnilleen samalla tasolla kuin nykytilanteessa. Väestönkasvu edellyttää kuitenkin uusien uimahallien rakentamista 2030 luvun lopulla ja 2040 luvulla.

Espoonlahden suuralueen väestömäärä kasvaa voimakkaasti ja siten Espoonlahden uimahalliin tulee rakentaa monipuolisesti ja riittävästi altaita palvelemaan kaikkia Espoonlahden suuralueen asukkaita. Myös ulkoaltille on kova kysyntä luonnonuimarantojen vedenlaadun heikentyessä jatkuvasti. Leppävaaran maauimalan käyntimäärät ovat jo nyt ääriarjoilla.

Erityisesti lasten ja nuorten, mutta myös muiden väestöryhmien hyvinvoinnin ja harrastamisen turvaamiseksi investointiohjelman tulee sisältää myös tarvittavat muut liikuntahankkeet.

Kumppanuushankkeet

Kumppanuushankkeita on Espoossa toteutettu pian 30 vuotta. Espooseen on rakennettu erilaisin kumppanuuksin kaikkiaan viisi jäähallia, joissa on yhteensä yhdeksän kaukaloa. Kumppanuusmallin myötä jääaika on saatu tarvetta vastaavasti, kun hankkeet on suunniteltu jääurheiluseurojen itsensä arvioimina. Tällöin tarveharkinta ja hankesuunnittelu on käyttäjien vastuulla ja pääasiallinen investoinnin maksaja on käyttäjä itse. Vastaavalla tavalla toteutettuja hankkeita on myös muissa sisäliikuntalajeissa. Malli sopii myös tekonurmikenttien rakentamiseen.

Kumppanuusmallin avulla Espoo on siirtänyt rakentamis- ja investointivastuuta käyttäjille. Kumppanuusmalleilla rakennettujen jää-, koripallo- ja jalkapallohallien uushankinta-arvo on yhteensä lähes 100 miljoonaa euroa. Näiden lisäksi uusimpina hankkeina Ilmatar Areena (jäähalli) ja Kameleonten -halli (yleisurheilu-monitoimihalli) ovat yhteisarvoltaan noin 50 miljoonaa euroa.

Kumppanuushankkeet nostavat kuitenkin lasten ja nuorten harrastamisen hintaa. Siksi olisi erittäin tärkeää, että kaupungin vuokra-avustuksia voidaan sovitulla kaavalla kumppanuustilojen lisääntyessä kasvattaa. Lisäksi hankkeiden kohdalla pitää miettiä kuinka kumppanuusmallilla rakennettavat liikuntatilat voisivat palvella myös koulun ja varhaiskasvatuksen tarpeita sekä senioriliikuntaa.

Koska investointiohjelma on tiukka, kumppanuusmalli pitäisi koko kaupungissa tunnistaa oman tuotannon vaihtoehtona ja merkitykseltään yhtä tärkeänä. Toimintatavasta tarvitaan Valtuuston linjaus.

Voimassa olevaan investointiohjelmaan 2024-2031 sisältyvät Liikunnan ja urheilun tulosityksikön toimitilahankkeet

Kaupungin investointiohjelmaan 2024-2031 sisältyvät seuraavat Liikunnan ja urheilun tulosityksikön toimitilahankkeet:

- Oittaaan uimarannan pukutilat

- Tapiolan uimahallin peruskorjaus ja laajennus
- Tapiolan stadion ja pysäköintilaitos, yhtiöhanke
- KOy Otahallin peruskorjaus (kaupungin osuus), yhtiöhanke
- Kouluhankkeet, joissa liikuntatiloja.

Palvelutarpeen perusteella investointiohjelmaan jatkossa tarvittavat liikunnan toimitilahankkeet

Seuraavat liikunnan toimitilahankkeet tulee jatkossa huomioida investointiohjelmaa laadittaessa:

- Espoonlahden uimahalli. Espoonlahden uimahallin peruskorjaus ja laajennus on esitetty investointiohjelmassa selvityskohteena ilman rahoitusta. Liikuntalautakunta lausuu, että Espoonlahden uimahallin peruskorjaukseen ja laajennukseen uudisrakennushankkeena sisältäen syvän monitoimi-/hyppyaltaan sekä ulkoaltaat tulee varata määrärahat kaupungin investointiohjelmaan.
- Tapiolan monitoimihalli. Liikuntalautakunta esittää, että uusi Tapiolan monitoimihalli tulee toteuttaa Tapiolan jalkapallostadionin yhteyteen joko kaupungin omana tai kumppanuushankkeena. Nykyisen Tapiolan urheiluhallin kunto on erittäin huono.
- Latokasken urheilupuiston puku- ja huoltotilat. Urheilupuiston kenttärakentamisen yhteydessä tulee toteuttaa käyttäjien puku-, pesu- ja wc-tilat sekä kunnossapitokaluston tilat. Tilat voidaan toteuttaa kumppanuushankkeena.
- Kivenlahden kentän huoltorakennus (puku-, wc-, pesu- ja huoltotilat). Nykyinen huoltorakennus on huonokuntoinen ja rakennuksesta tulee tehdä kuntotutkimus. Kuntotutkimuksen perusteella tulee arvioida, voidaanko rakennus peruskorjata vai tarvitaanko uudisrakennus.
- Hansavalkaman kentän huoltorakennus (puku-, wc-, pesu- ja huoltotilat). Väliaikaisen huoltorakennuksen määräaikainen rakennuslupa päättyy 2028. Rakennusluvan loppuessa tulee toteuttaa pysyvä huoltorakennus.
- Säteriinniityn kentän huoltorakennus (puku-, wc-, pesu- ja huoltotilat). Väliaikaisen huoltorakennuksen määräaikainen rakennuslupa päättyy 2029. Rakennusluvan loppuessa tulee toteuttaa pysyvä huoltorakennus.
- Leppävaaran stadionin sisätilojen peruskorjaus. Hankkeesta tulee tehdä kuntoarvio, korjaussuunnitelma ja kustannusennuste.
- Telaniityn kentän pukutilarakennus. Kaupunkitekniikan keskus toteuttaa kentän. Kentän yhteyteen tarvitaan puku-, wc- ja pesutilarakennus koululaisia ja muita käyttäjiä varten.
- Tapiolan Jääpuutarhan pukutilat. Nykyiset Tapiolan Jääpuutarhan pukuhuone-, kahvio-, välinevuokraamo- ja koneiston tilat ovat toimivat ja sijainniltaan erinomaiset, mutta rakennuksen määräaikainen rakennuslupa päättyy 2026. Tilojen pysyvä sijainti altaan reunalla ratkaistaan nyt vireillä olevan Kulttuuriauktion kaavamuutoksen yhteydessä.
- Finnoon merellisen ulkoilun tukikohta. Alueen rakentamisen ja kaavamuutosten myötä liikunnan varikkoalue joudutaan siirtämään ja rakentamaan uudet tilat.
- Uimarantojen puku- ja wc-tiloista tulee laatia kunnostus-/uudisrakennusohjelma. Tilat ovat suurelta osin huonokuntoisia. Ensimmäisenä kohteena tulee aloittaa Matinkylän uimarannan tilojen rakentaminen.

Päätöshistoria

Litteet

1 Esitys investointikehyksestä 2025-2034

Oheismateriaali

Tiedoksi